

Ärende 4

Samhälle och serviceförvaltningen
Handläggare
Ulrika Lundgren/Maria Sjödahl Nilsson

2023-04-20

FHN 2023-00091

Folkhälsonämnden

Remissyttrande om Klimat- och energiprogram

Sammanfattning

Folkhälsonämnden har av samhällsbyggnadsnämnden ombetts yttra sig angående Klimat- och energiprogram, dnr 2021-00088. Förslaget för program skickas till alla nämnder i Karlskoga att besvaras senast 31 maj 2023. Samhällsbyggnadsnämnden önskar särskilt att den ekonomiska aspekten beaktas i förhållande till de mål och åtgärder som föreslås.

Folkhälsonämnden är positiva till insatser som görs för att minska kommunens klimatpåverkan och energiförbrukning. Klimat och energiprogrammet har en tydlig inriktning att mer vara en strategi och inte ett program. En översyn i enlighet med folkhälsonämndens yttrande föreslås.

Beslutsunderlag

Samhälle och serviceförvaltningens tjänsteskrivelse den 20 april 2023
Klimat och Energiprogram – remissversion
Samhällsbyggnadsnämndens protokoll § 7 den 14 februari 2023

Bakgrund

Kommunfullmäktige har beslutat att ta fram ett strategiskt program för klimat och energi. Programmet ska styra mot de övergripande målen i miljöprogrammet.

Programmet för klimat och energi innehåller mål och åtgärder för att minska kommunens klimatpåverkan och energiförbrukning. Innan beslut sker utskick för remiss till övriga nämnder i kommunen.

Yttrande

Generella synpunkter på förslaget lämnas punktvis.

Kommunfullmäktige har beslutat att ta fram ett strategiskt program för klimat och energi. Programmet ska styra mot de övergripande målen i miljöprogrammet.

- Enligt kommunens riktlinje för styrdokument ska en strategi användas för att konkretisera ett program eller en policy. Flera av de åtgärder som föreslås ligger i samhällsbyggnadsnämndens ansvar enligt dess regemente. Föreslås därför att styrdokumentet arbetas om till en strategi då innehåller har mer karaktär av ett specifika åtgärder och inte en översiktlig viljeinriktning.
- För att klimat och energifrågor ska få tillräcklig tyngd behöver det finnas en koppling mot kommande översiktsplan som är under framtagande.

Samhälle och serviceförvaltningen

2023-04-20

FHN 2023-00091

Handläggare

Ulrika Lundgren/Maria Sjö Dahl Nilsson

- Att styrdokumentet ses över för att skapa förståelse av de facktermer i texten som behöver beskrivas. Skapa en ordlista med förklarande beskrivningar.
- Att styrdokumentet ses över då det är många förkortningar som ska skrivas ut för att skapa förståelse.
- Att kostnader för föreslagna åtgärder behöver förtydligas för att kunna beakta den ekonomiska aspekten.

Synpunkter som rör specifikt avsnitt eller mål

Målområde två (2) berör Folkhälsönämndens kostverksamhet.

Kostverksamheten har varit involverad i förarbetet med "Program Klimat och energi". Mål 2:1 och 2:2 ligger i linje med Folkhälsönämndens indikatorer för att nå mål och budget 2023–2026. Målen ska vara uppnådda till 2030.

Målområde två (2) är minskad miljöpåverkan och de lokala målen är:

- 2:1 Mat som kommunen serverar har en miljöpåverkan på max 1,3 kg koldioxidekvivalenter/kg råvara
- 2:2 Kommunens matsvinn är max 2,7 kg/100 elever. (Servering och tallrikssvinn)
- 2:3 Minskad miljöpåverkan från mat vid intern och extern representation.

Mål 2:1 Mat som kommunen serverar har en miljöpåverkan på max 1,3 kg koldioxidekvivalenter/kg råvara

Alla inköp av livsmedel har en miljöpåverkan och mäts som koldioxidekvivalenter/kg livsmedel. Beroende på vilka livsmedel som används ger de olika avtryck på klimatet. Nya näringsrekommendationer (NNR) som kommer att lanseras under 2023 kommer att ändra rekommendationerna för mängd av vissa livsmedelsgrupper. Med de nya näringsrekommendationerna kommer också miljöpåverkan att sänkas vilket kommer att synas på koldioxidekvivalenter/kg råvara.

- Folkhälsönämnden konstaterar att målet ligger i linje med folkhälsönämndens indikatorer för att nå mål och budget 2023–2026.
- Att målet ska vara uppnått till år 2030 bör ses som en ambitionsnivå då det förmodligen har en kostnadspåverkan som nämnden inte har rådighet över.

Mål 2:2 Kommunens matsvinn är max 2,7 kg/100 elever. (Servering och tallrikssvinn)

För de verksamheter som kostverksamheten ansvarar för mäts svinn i servering och tallrikssvinn, med undantag för äldreomsorgen som är under uppstart. Svinn är en ekologisk och ekonomisk förlust, då maten inte hamnar i magen och en överproduktion sker och överskottet (svinnet) hamnar i soporna och blir en ekonomisk förlust.

Målnivån för matsvinn finns även med i mål och budget för 2023–2026, där målnivån är satt till 4,0 kg/100 elever, men omnämnt som 40 gr per elev.

Samhälle och serviceförvaltningen
Handläggare
Ulrika Lundgren/Maria Sjödahl Nilsson

2023-04-20

FHN 2023-00091

Kostverksamheten har varit delaktig i framtagande av målnivån för 2030 och det ligger i linje med de nationella rekommendationerna att matsvinnet ska minskas med 50 procent.

- Folkhälsönämnden konstaterar att målet ligger i linje med folkhälsönämndens indikatorer för att nå mål och budget 2023–2026.
- Att målet ska vara uppnått till år 2030 är förmodligen möjligt och innebär minskade kostnader för matsvinn och effektivare resursnyttjande.

2:3 Minskad miljöpåverkan från mat vid intern och extern representation.

Flera kommuner, myndigheter och företag tar beslut om hur representation gällande måltider och fika i samband med sammankomster anordnade av tidigare benämnda ska ske. Exempelvis kan det vara att smörgåsens pålägg ska bara vara med ost, vilket gör det till ett vegetariskt alternativ. Det kan vara att kaffe och bananer ska vara ekologiska eller med etisk märkning men också vad som ska serveras som lunch vid konferenser.

I nuvarande "Riktlinje Uppvaktning, värdskap och representation" för Karlskoga kommun, finns inget av ovan angivna gällande måltider och fika anordnade av kommunen. Ska målet nås behöver underlagen för representation ligga i linje med målets ambition. Ansvar för riktlinjen ligger på kanslienheten, kommunstyrelsens ledningskontor.

- Folkhälsönämnden föreslår en uppdatering av riktlinje "Uppvaktning, värdskap och representation" där området mat vid representation ses över i enlighet med klimat- och miljöprogram.

Konsekvenser

Sociala/kulturella konsekvenser

I Program Klimat och energi framhävs inga sociala eller kulturella aspekter.

Ekologiska konsekvenser

I Program Klimat och energi lyfts kommunens ansvar för ekologiska värden och den minskade miljöpåverkan som målområdena bidrar med det.

Ekonomiska konsekvenser

Program Klimat och energi framhåller att minskad miljöpåverkan genom minskat svinn innebär en kostnadsbesparing.

Samhälle och serviceförvaltningen
Handläggare
Ulrika Lundgren/Maria Sjödahl Nilsson

2023-04-20

FHN 2023-00091

Samhälle och serviceförvaltningens förslag till beslut

1. Folkhälsönämnden ställer sig bakom remissyttrandet om Klimat och energiprogram.
2. Folkhälsönämnden lämnar yttrandet till Samhällsbyggnadsnämnden, utifrån Program Klimat och energi, Dnr 2021-00088.

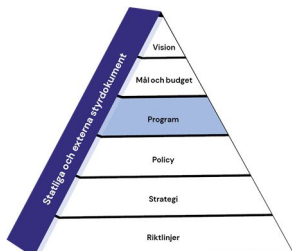
Ulrika Lundgren
Förvaltningschef

Maria Sjödahl Nilsson
Verksamhetschef kost

Expedieras till
Samhällsbyggnadsnämnden

Program

Klimat och energi

Innehåll

[Program - Klimat och energi.....	3
	Sammanfattning.....	3
	Bakgrund.....	3
	Syfte	3
	Mål	3
	Målområde 1: Effektivare energianvändning.....	3
	Målområde 2: Minskad miljöpåverkan	4
	Målområde 3: Ökad cykling.....	5
	Målgrupp	6
	Ansvar	6
	Implementering	6
]		

Vision. Övergripande beskrivning av ett önskvärt framtida tillstånd. Ska ange i vilken riktning kommunen är på väg.

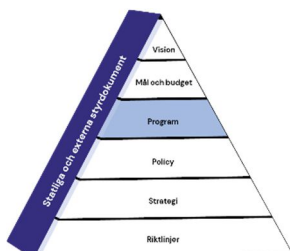
Mål och budget. Dokumentet Mål och budget sammanfattar vad kommunens verksamheter ska uppnå (mål och resultat) samt vilka ekonomiska resurser som finns till verksamheternas förfogande.

Program. En översiktlig politisk viljeriktning inom ett sakområde. Särskild definition i plan- och byggsammanhang eller annat.

Policy. Kommunens grundläggande förhållningssätt/värderingar och vägledande principer.

Strategi. En strategi kan användas för att konkretisera ett program eller en policy.

Riktlinje. Beskriver tillvägagångssätt i olika sakfrågor och är ett stöd för hur frågor bör hanteras och genomföras.

Program - [Klimat och energi]

Sammanfattning

[Programmet för klimat och energi innehåller mål och åtgärder för att minska kommunens klimatpåverkan och energiförbrukning.]

Bakgrund

[Kommunfullmäktige har beslutat att ta fram ett strategiskt program för klimat och energi. Programmet ska styra mot de övergripande målen i miljöprogrammet.]

Syfte

[Genom konkreta mål och åtgärder minska kommunens energiförbrukning och klimatpåverkan i form av CO₂-utsläpp.]

Mål

[Förbättrad struktur och tydlighet rörande kommunens mål rörande klimat och energi. Målen ska vara uppnådda till 2030.]

Målområde 1: Effektivare energianvändning

- I kommunens organisation är ett prioriterat område att arbeta med åtgärder som minskar kommunens energiförbrukning.

Lokalt mål		Åtgärd	Ansvar för åtgärder	Utvärdering
1:1	Kommunens fastigheter har en energiprestanda som uppfyller energiklass D eller bättre.	Fortsätta jobba med energiledningssystem och genomföra energieffektiviseringsåtgärder vilket förbättrar fastighetens energiprestanda. Arbeta med effektutjämning av fastighetens installationer i samverkan med verksamhetens effektbehov. Vid inköp eller hyra av fastighet ska energiprestandan beaktas.	SSF	Kontroll av genomförda åtgärder. Räkna fastigheternas energiprestanda .
1:2	Den totala energianvändningen i kommunens fastigheter är <155 kWh/ m ² .	Fortsätta jobba med energiledningssystem och genomföra energieffektiviseringsåtgärder vilket förbättrar fastighetens energiprestanda.	Alla förvaltningar	Kontroll av genomförda åtgärder. Mäta totala

		<p>Jobba mer med interninformation med syfte att minska energianvändningen.</p> <p>Samtliga förvaltningar ska ta fram en handlingsplan med åtgärder för att minska sin energianvändning.</p>		energiförbrukningen/m ² .
1:3	Totalt installerad solcellseffekt >600 kW	Upprätta handlingsplanen för solenergi. Installera solceller för ökad andel egenproducerad solel.	SSF	Kontroll av genomförda åtgärder. Mäta installerad effekt.
1.4	Ökad medvetenhet om energi bland anställda och förtroendevalda i kommunen.	<p>Införa möjlighet för kommunens hyresgäster att ta del av data rörande fastighetens förbrukning av energi och vatten.</p> <p>Genomföra klimatutbildning för medarbetare och förtroendevalda.</p> <p>Riktad utbildning till vissa yrkesgrupper.</p>	Alla förvaltningar	Kontroll av genomförda åtgärder.

Målområde 2: Minskad miljöpåverkan

- I kommunens organisation arbetar man med åtgärder som minskar kommunens miljöpåverkan.

Lokalt mål		Åtgärd	Ansvar för åtgärder	Utvärdering
2:1	Mat som kommunen serverar har en miljöpåverkan på max 1,3 kg koldioxidekvivalenter/kg råvara.	Ta fram en handlingsplan med åtgärder för att minska miljöpåverkan från kommunens inköpta råvaror.	SSF	Kontroll av genomförda åtgärder. Mäta miljöpåverkan.
2:2	Kommunens matsvinn är max 2,7 kg/100 elever. (Serverings- och tallrikssvinn).	Ta fram en handlingsplan med åtgärder för att minska matsvinnet.	SSF	Kontroll av genomförda åtgärder. Mäta matsvinn.
2:3	Minskad miljöpåverkan från mat vid intern och extern representation.	Uppdatera "Riktlinje Uppvakning, värdskap och representation" med styrning mot mat med låg miljöpåverkan.	SSF	Kontroll av genomförda åtgärder.
2.4	Ökad lagring av CO ₂ .	<p>Ökad mängd plantering av lövträd i tätorten.</p> <p>Träd som måste tas ner ersätts med minst 2 st nya.</p>	SSF	

2.5	Minskad vattenförbrukning	a) I första hand använda regnvatten vid bevattning b) Utredda fler användningsområden för regn- och sjövattnen.	SSF	
2.6	Tillverka själva merparten av den jord som kommunen använder.	Återanvända biologiskt avfall genom främst kompostering	SSF	
2.7	Minskade CO ₂ -utsläpp från kommunens planteringar och anläggningar.	Ökad användning av biokol vid planteringar och anläggningar.	SSF	

Målområde 3: Ökad cykling

- I kommunens organisation arbetar man med åtgärder för att öka cykling i tjänsten och till och från jobbet.

Lokalt mål		Åtgärd	Ansvar för åtgärder	Utvärdering
3:1	Alla medarbetare som transporterar sig i tjänsten har god tillgång till tjänstecykel.	Inventera och komplettera med cyklar där det finns behov.	Samtliga förvaltningar	
3:2	Ökad tillgång på elcyklar och lastcyklar.	Införa central utlåning/uthyrning av elcyklar och lastcyklar för anställda.	SSF	
3:3	Ökad andel barn/unga som cyklar till skolan.	Kommunen deltar i projekten "Cykelvänlig skola" och Trafikkalenderns "Gå och cykla till skolan".	SF	
3:4	Skolorna i Karlskoga når minst nivå 3 av 5 i "Cykelvänlig skola".	Deltagande i projektet "Cykelvänlig skola".	SF SSF	
3:5	Alla kommunala verksamheter har ändamålsenliga parkering för exempelvis cyklar, lådcyklar och cykelkärror. Detta gäller både för elever, anställda och besökare.	Utredda ändamålsenliga parkeringar beroende på verksamhet Inventera och komplettera med parkeringar där det finns behov.	SSF	
3:6	Bra service och reparationsmöjligheter.	Tillse att det för tjänstecyklar finns goda möjligheter till planerad service och reparationer.	SSF	

Målgrupp

- * Förtroendevalda
- * Anställda i Karlskoga kommun

Ansvar

[Enheten för ekologisk hållbarhet ansvarar för att driva arbetet och uppföljningen av arbetet med programmet. Förvaltningarna ansvarar för att aktivt arbeta med relevanta åtgärder för att uppnå målen.

Samhällsbyggnadsnämnden ansvarar för framtagande och revidering av programmet. Samtliga nämnder och förvaltningar ansvarar för att ha god kännedom om uppsatta mål och åtgärder.]

Implementering

[Förvaltningarna ska planera för hur man ska jobba med de mål och åtgärder som är aktuella för den egna verksamheten. Enheten för ekologisk hållbarhet stödjer verksamheterna i detta arbete genom att bidra med kunskap och metodstöd.

Enheten för ekologisk hållbarhet ansvarar för uppföljningen av mål och åtgärder och kommer årligen redovisa till samhällsbyggnadsnämnden och kommunstyrelsen hur arbetet fortlöper och programmets aktualitet.]

§ 7 Dnr 2021-00088**Beslut om remiss - Klimat- och energiprogram****Sammanfattning av ärendet**

Programmet för klimat och energi innehåller mål och åtgärder för att minska kommunens klimatpåverkan och energiförbrukning. Innan ärenden tas upp för beslut föreslås det skickas på remiss till övriga nämnder.

Remissvar mottages senast den 31 maj 2023 till Samhällsbyggnadsnämndens diarium.

Beslutsunderlag

Samhälle och serviceförvaltningens tjänsteskrivelse, 13 januari 2023
Klimat- och energiprogram, 13 januari 2023

Förvaltningens förslag till beslut

1. Skicka förslaget på program för Klimat och energi på remiss till samtliga övriga nämnder inom kommunen.
2. Remisstiden är till och med den 31 maj 2023

Yrkande

Martin Hårsmar (M) yrkar på att ta bort målområde 2:3 om en minskad miljöpåverkan från mat vid intern och extern representation stryks ur programmet.

Mika Takamäki (S) yrkar bifall till förvaltningens förslag till beslut, det vill säga att målområdet ska finnas kvar.

Annika Wetterling (M) tilläggsyrkar att den första beslutssatsen ändras till "Samhällsbyggnadsnämnden skickar förslaget på program för Klimat och energi på remiss till övriga nämnder i Karlskoga kommun, med ett beaktande av den ekonomiska konsekvensen."

Propositionsordning

Ordförande ställde först det egna yrkandet om att ta bort målområde 2.3 ur dokumentet, mot Mika Takamäkis (S) yrkande för förvaltningens förslag. Ordförande fann att nämnden beslutade förvaltningens förslag till beslut.

Ordförande ställde sedan Annika Wetterling (M) tilläggsyrkande under proposition och fann bifall.

Samhällsbyggnadsnämnden

Samhällsbyggnadsnämndens beslut

1. Samhällsbyggnadsnämnden skickar förslaget på program för Klimat och energi på remiss till övriga nämnder i Karlskoga kommun, med ett beaktande av den ekonomiska konsekvensen.
2. Remissvar emotses till samhällsbyggnadsnämnden senast den 31 maj 2023.

Expedieras till
Samtliga nämnder